saksa härratsemisvaimu ja teiste mitterahvuslike traditsioonide väljarookimiseks veel rohkesti tööd teha.

Teiseks suureks ideoloogiliseks ülesandeks on tõusnud eri sotsiaalsete rahvaklasside üksteisele lähendamine ja varanduslike klassivahede vähendamine, kuna muutunud välispoliitiline olukord seda nõuab senisest ähvardavamalt. Sellekohaseid sihiasetusi leidus — kõnelemata avalikust häälest — ka uue valitsuse töökavas ja tõsiselt lubati seal käsile võtta rida kaua oodanud sotsiaalseid reforme. Lõppeva aasta jooksul suudeti sel alal siiski veel väga vähe ära teha.

Ideoloogilist laadi kirjutusi ilmus ka sel aastal peamiselt ajakirjades „Akadeemia", „ERK" ja „Tänapäev", osalt ka „Looming" ja „Varamu" ning ajalehtedes; iseseisvana ilmus Looritsa „Oma rada".

1939. a. usu- ja kirikuelust kahjuks pole võimalik kõnelda palju head. Eelmise aasta „Eesti kroonikas" väljendatud arvamine meie pastorite hulgas veel laialt levinud saksalisest või kadaklikust vaimust leidis just sügiseste sündmuste puhul kõigile silmatorkava tõestuse: „kodumaalt" „isamaale" siirdujate hulgas oli suhteliselt eriti palju just pastoreid — nii päris-sakslasi kui ka eesti nimega renegaate. Nii olid sunnitud vaikima ka need ringid, kes, kõike pahelist varjata püüdes, senini on väitnud, nagu olnuks meie kirikus rahvuslikult kõik korras. Veel enam, tõuseb küsimus, kas ta on korras isegi nüüd, sest vaevalt kuskil on „baltiline" vaim tunginud nii sügavale kui meie vanades kiriklais. Sellega loomulikult pole öeldud, nagu poleks ka kirikuringides juba mitmeid selle kahtlase päranduse vastu võitlejaid.

Eesti kroonika 1939, lk. 105